

ten ende Steeden voornoemt, den agtsten July vyftien hon-
derd vyf en seeventig.

Ende was onderteekent,

Guilliaume de Nassauw.

Onder stond geschreeven,

Ter Ordonnantie van de
Staatē ende Steeden
voornoemt.

By my onderteekent,

C. de Reebtere.

DE Staaten gecommuniceert zynde de Instructie voor de Ge-
deputeerden des Vreedehandels, fulks die in eenige poin-
ten was gecorrigeert, is het selve fulks goedgevonden ende
gearresteert, als hier na volgt.

479

*Instructie, &c. fulks als de voor-
gaande Instructie, bebalven het gunt hier
na is volgende.*

DE Gedeputeerden van sijne Excellencie, Staaten ende
Steeden van Holland, Zeeland, Bommel ende Buu-
ren, ende Geassocieerden, kunnen niet onderweegen laa-
ten Uwer E. van weegen haare Heeren en Meesters te
verklaren, dat schier de vyfde maand overstreeken is, be-
halven de komste van Doctor Leonius, dat myn genaadi-
gen Heere den Prince van Orange, Staaten ende Steeden
voorschreeve haare Gedeputeerden geschikt hebben, omme
in deese Vreedehandel te treden; dat, gedurende den
selven, van haare zyde niet onderweegen gelaaten is, om
deese geheele Nederlanden, tot Gods eere ende sijne Ma-
jesteits dienst, tot een gewenschte rust ende vrede, oude
fleur ende prosperiteit te brengen; ende dat ter contrarie
by Uwer E., ofte den geenē daer Uwer E. tot 'nog toe
rapport gedaan hebben, anders niet gesogt is geweest, dan
ons by insuffisante, captieuse, gepallieerde ende bewimpelde
offren te circumvenieren, ende middelertyd ons ende de
ommeleggende Landen ende Inwoonders van dien te amu-
seeren, om des te beeter te geraaken tot een quaad opset
ende voorneemen van onse bederffenisse, fulks als het selve
klaarlijk blyken mag by het gunt dat van aanbeginne dees-
ses handels onderlinge gehandelt en gepasseert is, en son-
derlinge by het geene geschied is seedert den eersten Juny;
dan alsoo van weegen sijne Excellencie, Staaten ende Stee-
den voorschreeve bemerkt werd, dat de eenige swaartig-
heid daar op stonde, dat by Uwer E. Geschrifte verfogt
werd, dat die geene die hen tot de Roomsche Religie van
den onsen niet en souden willen begeeven, haar geliefde
Vaderland souden moeten verlaaten, ende in vreemde Lan-
den vertrekken, hebben syluiden het selve bevonden te zyn
jegens God, alle reedenen ende billijkheid, by de reede-
nen ende middelen in haare Antwoord en Geschrifte van
den twintigsten Maart laattleeden, ende andere navolgen-
de, breeder verhaalt; te meer dat een groote meenigte van

*Instructie
voor de Gede-
puteerden op
de Vreedehan-
deling.*

1575.
Don 8 July.

(566)

den geenen die de Gereformeerde Religie profiteeren, anders niet en hebben om haar, haare Huisvrouwen ende Kinderen te onderhouden, dan de goede gelegenheit en commoditeit die God de Heere hen luiden in haer Vaderland verleen heeft, sulks dat voor deselve, in vreemde Landen te vertrekken, anders niet en soude zyn, dan in een gewisse miserie ende elendigheid hen te begeeven, behalven dat door het vertrek van soo groote meenigte, als by het voorschreeve Geschrifte niet alleenlijk is geseid, maar ook de experientie heeft in voorleede jaaren geleert, de Neeringe ende welvaart der Landen, tot groote veragteringe van den dienst van sijne Majesteit, in de andere ommeleggende Landen voorts gefransereert, en alle Vyandschappen ende onvrede tegens sijne Majesteit, sijne Landen en Onderfaaten aan vercheide Oorten werd gemaakt ende bereid.

480 Ende meede alle die geene die de Roomsche Religie toegedaan moogen zyn, die men althans daar geene of seer weinig soude vinden, door dien dat vertoogen zynde die geene die de Gereformeerde Religie profiteerende zyn, dewelke syluiden in respecte van de oude vrydommen en privilegien des Vaderlands soo vroemelikh ende getrouwelikh bygesaan hebben, geexposeert souden blyven ende te vooren gegeeven de wreedheid ende moorddadigheid van des Vaderlands gemeene Vyanden, dewelke, niettegenstaande de geoffereerde securiteiten ende versekertheeden, dewelke wy daagelijks voor oogen sien, groote meenigte bygebragt ende bedroogen te hebben, niet en souden onderweegen laten, aan hem luiden te verhaalen, en sig te wrecken van de schande ende schaade, die sy reekenen door deesen jeegenwoordigen Kryg geleeden te hebben, sonderlinge angesien dat sy den oorsprong van desen Oorlog de voorschreeve van de Roomsche Religie meest toeschryvende zyn, van dewelke sy reekenen dat sy haaren geheelen wil behooren gehad te hebben, ende hoewel uit het geene voorz de onbillijkheid ende onredelijkheid van het voorz voorhouden van het vertrekken van den geenen die sig tot de Roomsche Religie niet en souden willen begeeven, sig selds genoeg openbaar ende kennelijk maakt; niet te min ende des al niettegenstaande den voorz Heere Prince, Staaten ende Steeden, ten einde sy niet en souden schynen op haar eigen oordeel alleen te willen staan, zyn t'saamenderhand te vreden geweest, en op den eersten Juny, soo nu tot verscheide reisen verhaalt is, doen verklaren, dat hoewel den voorz Heere Prince, Staaten die met hem de oude Christelijke Apostolische Religie profiteerende zyn, liever Lyf ende Goed verliesen souden dan deselve in het weinigste point te buiten gaan; dat niet te min, om te vertoonen dat haar eigen gemak hem luiden niet soo lief is als de gemeene rust, prosperiteit ende welvaart van de geheele Nederlanden, soo verre bevonden wierde de eene met de andere niet te moogen staan, dat sy te vreden waeren, dat met alle differenten ende instellingen van de goede ordre en policie, by die van Holland ende

ende Zeeland verfogt, de fwaarigheid op de Religie ge-
moveert, meede in de wettelijke Vergaderinge van de
Generaale Staaten gehandelt ende afgedaan foude wer-
den, welke presentatie billijklijk buiten alle difputen zyn-
de, als gefelt zynde tot oordeel van den geenen, die het
inzonderheid raakt ende aangaat, heeft nogtans Uwer E.
ende den Uwen gelieft gehad, daar op feekeren tyd Ons
fleepende te houden, ende daar na twaalf daagen te be-
geeren, omme daar op met de voornaamfte van den
Lande raad te ftaan, welken tyd overftreeken zynde, in
plaatfe van een pertinent ende cathegoricq antwoord op
onfe voorfchreeve presentatie inne te brengen, een cap-
ticeus ende bewimpelt Gefchrift over te leeveren, by het
felve ook te poogen onfe klaare, billijke ende onbewin-
pelde presentatie te verduifteren, en voorts naeder gepres-
feert zynde mondelinge te verklaaren, geen laft te hebben
om onfe presentatie te accepteeren ofte te refufeeren, en
in een faake die foo geheel klaar ende deugdelijk is, ende
die by alle Luiden, van wat conditie die mogten zyn, ree-
delijk bevonden fal werden, van nieuws dilay en fubterfu-
gie te foeken.

Ende alfoo hier uit kennelijk is, dat Uwer E., ofte den
Uwen, geduurende deefen Handel anders niet gefocht en
hebben, dan door alfulke offren de Staaten en Gemeenten
van de ommeleggende Landen te abufeeren ende mislei-
den, voorts geduurende den voorfz Handel, en ook den tyd
van de voorige dilayen, henluiden foo met opentlijke als
met heimelijke en onbehoorlijke aanflaggen te ruineeren;
foo verftaat den voorfchreeven Heere Prince, Staaten en
Steeden, deefe van nieuws verfogte dilayen anders ook ner-
gens toe te tenderen, ende overfulks van Uwe zyde geen
Vreede by deefen Handel, maar ter contrarie onrust ende
der Onfer verderffeniffe gefogt te werden, ende confe-
quentelijk by den Uwen alle Vreede en Vreedehandel af-
geflaggen te zyn, en dat overfulks fijne Excellencie, Staa-
ten ende Steeden van Holland ende Zeeland, &c. voorfz
billijk geoorfaakt zyn, van nu voortaan hen felven, Wyf,
Kinderen ende het gemeene Vaderland jegens alfulke list-
tigheid ende alle onreedelijke ende ongoddelijke voorftel-
len van den Uwen met alle manieren, hen doenlijk zynde,
tot Gods eere te sterken, befchermen ende bevestigen;
verklaarende voor God ende de geheele Weereld, dat fy-
luiden in deefen geheelen Vreedehandel, tende geduurende
den tyd van dien, alle middelen gefogt hebben, ten einde
fijne Excellencie, Staaten ende Steeden voorfchreeve, met
de omleggende Provincien van deefe Nederlanden, onder
het Hoofd van fijne Majesteit, tot Godes eere in een zalige
Rufte, Unie, Vreede en oude welvaart ende prosperiteit
vereenigt fouden moogen werden; dat daaromme, in ge-
valle het felve agterweege blyft ende niet en gefchiede,
fijne Excellencie, Staaten ende Steeden voorfchreeve voor
God en de Menfchen daar van onfchuldig fullen zyn, maar
daar van culpabel en oorfaake zyn die geene, die door de
gemeene ruine, defolatie en flaverny van deefe Nederlan-
den

1575
Den 8 Junij.

den geerne haar eigen Dominie ende Tirannye souden open regten ende vestigen, niet te min is sijne Excellencie, Staaten ende Steeden te vreden, dat Uwer E. antwoord uit Spangien gekoomen zynde, ende des veradverteert zynde, door haare Gedeputeerden tot verdere communicatie ende handel met Uwer E. te verstaan, indien hennulden alsdan sulks geraaden sal dunken ende kennelijk zy dat van Uwe zyde met te beeter trouwe ende sekerheid voortaan gehandelt sal moogen werden.

Aldus gedaan ende beslooten by sijne Excellencie, Staaten en Steeden voornoemt, tot Dordrecht vergadert zynde, den tweeden Juny 1575.
Ende was onderteekent,
Guillaume de Nassau.
Onder stont geschreeven,
Ter Ordonnantie van de
Staaten ende Steeden
voornoemt.

By my onderteekent,
C. de Reebtere.
Naer de noene.

P. R. A. S. E. N. T. E. N.	Gysbert Aalbrechtsz,
Van de BELEN,	Jan Pietersz Kievit,
Jr. Adriaan van Swieten,	Brouwer,
ende	Dirck Junck,
Mr. Paulus Buys	Adriaan Duyft,
Ende van de Steeden,	Jan Commertsz,
Van Breda,	Oudewaater,
Mr. Jacob Paulsz,	ende
Huych Jacobsz,	Woerden,
Mr. Cornelis Koninck,	Verlaan,
Mr. Paulus Vos,	

Den Oversten Vygh betaalinge te doen van sijne dienften seldert dat in Holland is geweest.

OP het rapport by die van de Financie gedaan van de Reekeninge van Hopman Vyg, is by de Staaten verstaan dat den Oversten Vygh geen betaalinge gedaan sal werden, van de dienften by hem met sijne Knechten gedaan, sedert den tyd dat hy daar meede in Holland is gekoomen.

482

Met Hopman van Angeren te accordeeren wegens sijn agterweesen.

OP het rapport, gedaan van de Reekeninge van Hopman van Angeren, is by de Staaten verklaart, dat die van de Financie met den selven Hopman eindelijk sullen overkoemen, ende van het gunt bevonden sal werden den selven gemeene Land ten agteren te blijven, sal by die van de Financie voor een partye den selven Hopman assignatie van gereede betaalinge werden gedaan, ende van den reckerenden agterweesen behoorlijke Brieven van obligatie gepasseert werden om den selven te betaalen op sekerre gracelijke daagen ende termynen.

Met Jonker Willem van Dorp af te rekenen van

OP het rapport van de Reekeninge van Jonker Willem van Dorp, is verstaan, dat met den selven Dorp niet verder af gerekent sal werden, dan van den tyd af dat den selven Be-